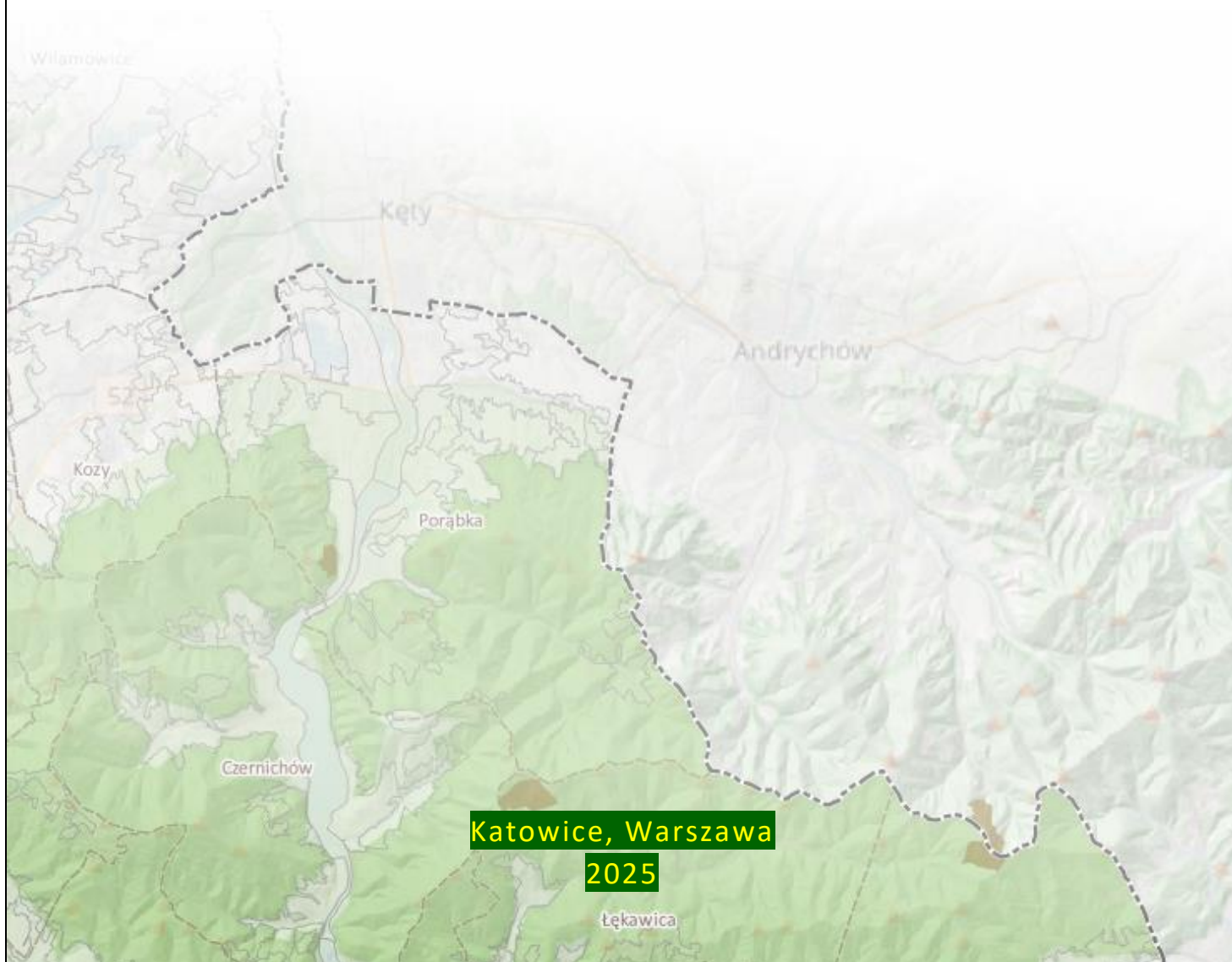


AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Potok Ornontowicki

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu





Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie



Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)



UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)



SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)



Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU LUB OBIEKTU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Potok Ornontowicki
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Nr IX/51/2003 Rady Gminy Ornontowice z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie Gminy Ornontowice (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2003 r. Nr 62, poz. 1893)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Uchwała Nr VI/65/10/2024 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 stycznia 2024 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu "Potok Ornontowicki" (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2024 r. poz. 883)
Cele ochrony	Na Obszarze wprowadza się ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, w celu zachowania ich trwałości oraz zwiększania różnorodności biologicznej
Nazwa mezoregionu	Wyżyna Katowicka
Położenie administracyjne (gminy)	Ornontowice
Powierzchnia (ha)	42,58 (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
295	3b	NIE
298	6b	NIE
310	8c	NIE
335	2a	NIE
345	6d	NIE

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.1.	Eksploatacja węgla kamiennego na zawał, osiadanie gruntów	II.1.1	Z	5	298, 310, 335, 345
	A.1.9.	Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydym itp.)	I, II, III	Z	5	298, 310, 335, 345
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.1.1, III.1.2	W	8	298, 310, 335, 345
	A.2.4.	Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.2	W	5	298, 310, 335, 345
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I.1, III.1.1	W	1-11	298, 310, 335, 345
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I, II, III	W, Z	1-11	298, 310, 335, 345
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	III.1.1, III.2	W	1-11	298, 310, 335, 345
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	III.2, VI.4	Z, W	1-5	298, 310, 335, 345
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	I, II, III	Z, W	1-8	298, 310, 335, 345
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	III.5	Z	1-9	298, 310, 335, 345

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębem form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Eksploracja węgla kamiennego na zawał, osiadanie gruntów	Przeciwdziałanie metodami organizacyjnymi i technicznymi procesom osiadania gruntu występującym na skutek eksploatacji podziemnej	298, 310, 335, 345	prowadzący eksploatację, nadzór górniczy
Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Niedopuszczanie do nadsypywania krawędzi, zboczy i den dolin	298, 310, 335, 345	gmina, właściciele i użytkownicy terenów
Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	Zachowanie i zwiększanie udziału szuwarów, turzycowisk, ziołorośli, zadrzewień łęgowych, zbiorników wodnych, łąk. Ograniczenie tzw. prac utrzymaniowych cieków do niezbędnego minimum i dążenie do ich stopniowej renaturyzacji	298, 310, 335, 345	Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie intensywności produkcji rolnej, w tym stosowania pestycydów i nawozów Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie zadrzewień towarzyszących gruntom ornym. Przywrócenie użytkowania łąkowego na gruntach ornym, w szczególności na terenach bezpośrednio sąsiadujących z ciekami	298, 310, 335, 345	rolnicy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Działania jak wyżej. Zwiększenie udziału i poprawa kondycji lasów	298, 310, 335, 345	użytkownicy gruntów, Wody Polskie, Lasy Państwowe
Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Zachowanie struktury przestrzennej krajobrazu lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin cieków, w szczególności ekosystemów lasów i zadrzewień, łąk, szuwarów, ziołorośli i wód powierzchniowych. Zwiększanie udziału naturalnych i seminaturalnych ekosystemów w krajobrazie, w szczególności w dolinach rzecznych.	298, 310, 335, 345	Wody Polskie, Lasy Państwowe, rolnicy, właściciele dróg, właściciele i

	Przeciwdziałanie metodami przyrodniczymi i technicznymi powstawaniu barier migracyjnych. Niedopuszczanie do zabudowy obszaru		użytkownicy pozostałych terenów
Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie udziałów ekosystemów naturalnych i seminaturalnych w krajobrazie. Dążenie do stworzenia dla ekosystemów naturalnych i seminaturalnych możliwie największych powierzchni jednostkowych oraz możliwie najbardziej zwartych kształtów. Unikanie fragmentacji płatów ekosystemów naturalnych i seminaturalnych. Odtwarzanie stref buforowych na granicy terenów rolnych i nadrzecznych zadrzewień łęgowych	298, 310, 335, 345	Lasy Państwowe, Wody Polskie, rolnicy
Zanieczyszczenie terenu odpadami	Kontrola i egzekwowanie prawa w zakresie nielegalnego składowania odpadów	298, 310, 335, 345	gmina, Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych przy ciekach poprzez pozostawianie nieużytkowanej roślinności niskiej i wysokiej o charakterze łęgowym i ziołoroślowym	298, 310, 335, 345	gmina, Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	Racjonalna gospodarka wodna w zlewni. Retencjonowanie wody, w tym w szczególności metodami naturalnymi	298, 310, 335, 345	Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Eksploatacja węgla kamiennego na zawał, osiadanie gruntów	Przeciwdziałanie metodami technicznymi osiadaniu gruntów w kopalni. Obserwacja skutków zagrożenia w kontekście przedmiotu ochrony i przeciwdziałanie metodami przyrodniczymi i technicznymi skutkom osiadania	298, 310, 335, 345	właściciel kopalni, gmina, użytkownicy gruntów
Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Monitoring i przeciwdziałanie niszczeniu skarp dolin. Wprowadzenie do dokumentów planistycznych regulacji uniemożliwiających niszczeniu skarp	298, 310, 335, 345	gmina, użytkownicy gruntów